

Dersin Adı : İslam Hukuk Usulü II

Dersin Amacı : İslam hukuk metodolojisi hakkında genel bir nosyon sağlamak üzere, şerî deliller, şerî hükümler, şerî delillerden hüküm çıkarma yöntemleri, şerî hükümlerin gayeleri, içtihat ve ilgili kavramlar hakkında temel bilgiler edinmek

Dersin İçeriği : Bu ders, İslam hukuk metodolojisinde hükümleri, hükümlerin çıkarıldığı kaynakları ve hüküm çıkarma işleminde kullanılan yöntemleri ele alan bir derstir.

Haftalık Ders İçeriği :

- 1 Hüküm Çıkarma Yöntemleri, Konulduğu Anlam İtibariyle Lafız: Hâss
- 2 Âmm, Âmm lafzın tanımı, Umum İfade eden lafızlar, Âmm lafzın hükmü..
- 3 Âm Lafzın İçerdiği Bazı Fertlere Hasredilmesi, Müsterek - Cem'i Münekker
- 4 Anlamın Açıklığı - Kapalılığı bakımından lafız Açık anlamlı lafızlar, Zahir, Nass, Müfesser, Muhkem
- 5 Kapalı Anlamlı Lafızlar: Hafi, Müşkil, Mücmel, Müteşabih
- 6 Anlama Delaletinin Şekli Bakımından Lafız - Konulduğu Anlamda Kullanılıp kullanılmaması itibariyle lafız
- 7 Emir - Nehiy
- 8 Beyan Teorisi
- 9 Nesih Teorisi I
- 10 Nesih Teorisi II
- 11 Taaruz ve Tercih Teorisi -Tevil teorisi
- 12 İctihat, Doğuşu, temellendirmesi, mahiyeti ve hükmü
- 13 İctihadın Türleri ve Müçtehitlerin Tabakaları
- 14 İctihatta Hata ve İsabet Meselesi, İctihadın Sürekliliği ve İctihat Hareketleri

İSLAM HUKUK USULÜ II DERS KAZANIMLARI

Kazanım No	Ders Kazanımı	Yeterlilik			Kazanım Yeri (Sınıf içi / sınıf dışı şeklinde yüzde oranı burada belirtilecek)	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Açıklama Yapılacak (Öğrencinin bu kazanımı hangi araç ve yöntemlerle elde edeceğine dair açıklamalar. Sözelimi kitap, ödev, sunum, proje, youtube linki, müze ziyareti, sivil toplum kuruluşu etkinlikleri, informal eğitim etkinlikleri, sempozyum, konferans, panel, kongre, TV programı izleme ve konuk olma, Radyo programı dinleme ve konuk olma vb.)	Ölçme ve Değerlendirme Aracı (Soru, ödev, proje, sunum vb.)	Ölçme ve Değerlendirmenin Öğrenci Merkezli Olup Olmaması	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Öğrenci İş Yüğü
		Bilgi	Beceri	Yetkinlik					
K1	İslam kültür ve medeniyetinin oluşumunda fıkıh usulünün fonksiyonlarını ve önemini kavrar.	Bilgi			Sınıf İçi	x	Sınav sorusu	Değil	Ders saati kapsamın da
K2	Şeri hükümlere dair temel terimlerin açıklamalarını bilir.		Beceri		Sınıf Dışı	Alana dair kitaplar okuyarak	Sınav sorusu	Değil	2 Saat
K3	İslam hukuk kültüründe Şeri hükümlerin nasıl çıkartıldığını değerlendirir.			Yetkinlik	Sınıf İçi		Sınav sorusu	Değil	Ders saati kapsamın da
K4	Dini konulara dair görüş ve değerlendirmelerin bilimsel bir değeri olup olmadığı hakkında bir nosyon kazanır.			Yetkinlik	Sınıf Dışı	Alana dair kitaplar okuyarak	Sınav sorusu	Değil	2 Saat
K5	Günümüzde karşılaşılan fıkıh problemlerinin çözümünü tartışır, bilimsel bilgi ve çözüm üretebilecek bir metodolojiyi ortaya koyar.		Beceri		Sınıf İçi		Sınav sorusu	Değil	Ders saati kapsamın da
K6	Kuranı Kerim ve Sünnetten hüküm çıkartmada kullanabilecek yeni geliştirilen metotların bilimsel bir değeri haiz olup olmadığını analiz eder.			Yetkinlik	Sınıf Dışı	Alana dair kitaplar okuyarak	Sınav sorusu	Değil	2 Saat

İSLAM HUKUK USULÜ II DERS KAZANIMLARI İLE PROGRAM ÇIKTILARININ EŞLEŞTİRMELERİ

İlahiyat Fakültesi Program Çıktıları (Güncel)

PÇ1. İlahiyat alanında (Temel İslam, İslam tarihi ve sanatları ile Felsefe ve din bilimleri ile ilgili) temel kavramları bilir. Kavramlar arası ilişkilere yönelik sağlam alt yapıya sahip olur. Alanında edindiği teorik ve pratik bilgileri eğitim, öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır. (Bilgi: Kuramsal- Olgusal- Beceri: Bilişsel- Uygulamalı)

PÇ2. İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar. (Bilgi: Kuramsal- Olgusal)

PÇ3. Gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)

PÇ4. İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

PÇ5. İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

PÇ6. Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Ulusal ve uluslararası düzeyde alan literatüründeki bilgileri izleyebilme ve meslektaşlarıyla iletişim kurabilme yetkinliğine sahiptir. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

PÇ7. Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. (Yetkinlik: Öğrenme)

PÇ8. Yazılı ve sözlü sunum, takım çalışması, ilahiyat alt dalları ve diğer bilim dallarıyla ilişki kurarak disiplinler arası araştırma-inceleme yorum ve analiz becerilerine sahiptir. (Beceri: Bilişsel)

PÇ9. Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır, ilgili alanlardaki gelişmelerden haberdardır. (Yetkinlik: Alana Özgü)

PÇ10. Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır. (Yetkinlik: Öğrenme)

PÇ11. Dini konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

PÇ12. Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur ve bunları etkin bir şekilde kullanır. (Yetkinlik: İletişim veSosyal)

PÇ13. Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir. (Beceri: Bilişsel- Uygulamalı)

Dersin Adı: İslam Hukuk Usulü II (Zorunlu)									Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
									09222	4	2+0	2	3
Ders Kazanımları/Program Çıktıları	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13
DK1. İslam kültür ve medeniyetinin oluşumunda fıkıh usulünün fonksiyonlarını ve önemini kavrar.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
DK2. Şeri hükümlere dair temel terimlerin açıklamalarını bilir.	3	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
DK3. İslam hukuk kültüründe Şeri hükümlerin nasıl çıkartıldığını değerlendirir.	1	4	1	1	1	1	4	1	1	2	1	1	1
DK4. Dini konulara dair görüş ve değerlendirmelerin bilimsel bir değeri olup olmadığı hakkında bir nosyon kazanır.	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1
DK5. Günümüzde karşılaşılan fıkıh problemlerinin çözümünü tartışır, bilimsel bilgi ve çözüm üretebilecek bir metodolojiyi ortaya koyar.	3	2	1	1	1	3	2	1	1	3	1	1	2
DK6. Kur'anı Kerim ve Sünnetten hüküm çıkartmada kullanabilecek yeni geliştirilen metotların bilimsel bir değeri haiz olup olmadığını analiz eder.	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek

İSLAM HUKUK USULÜ II DERS KAZANIMLARI İLE DİSİPLİNE ÖZGÜ ÇIKTILARIN EŞLEŞTİRMELERİ

İlahiyat Fakültesi Disipline Özgü Çıktılar (Güncel)

DÖÇ1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma.

DÖÇ2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme.

DÖÇ4. Kur'an ve sünneti birlikte ve bütünlüklü bir yaklaşımla ele alma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ5. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ6. Din istismarı, şiddet, İslamofobi gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ7. Felsefi ve entelektüel bir tutumla farklı düşünce ve yorumları objektif olarak değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ8. Din ve düşüncede aslolanın ilke ve değerler olduğunu bilip kişi ve kurumları eleştirebilme becerisine sahip olma.

DÖÇ9. İlahiyat eğitiminin temelini oluşturduğu ilmi bir yaklaşım çerçevesinde din eğitimi ve din hizmetleri (dini danışmanlık ve rehberlik) verme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ10. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ11. Din hizmeti gerçekleştirirken bireyin psikolojik durumunu ve toplumun yapısını analiz etme becerisine ve buna uygun çözümler sunma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ12. İslam tarihi, kültürü ve sanatı hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma.

DÖÇ13. Sosyal bilimler kavram, konu, metot ve yöntem bilgisine sahip olma, ayrıca BAP TÜBİTAK vb. kapsamda hazırlanan proje çalışmalarını planlayacak ve yürütecek yetkinliğe sahip olma.

Dersin Adı: İslam Hukuk Usulü II (Zorunlu)									Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
									09222	4	2+0	2	3
Ders Kazanımları/Disipline Özgü Çıktılar	DÖÇ 1	DÖÇ 2	DÖÇ 3	DÖÇ 4	DÖÇ 5	DÖÇ 6	DÖÇ 7	DÖÇ 8	DÖÇ 9	DÖÇ 10	DÖÇ 11	DÖÇ 12	DÖÇ 13
DK1. İslam kültür ve medeniyetinin oluşumunda fıkıh usulünün fonksiyonlarını ve önemini kavrar.	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
DK2. Şeri hükümlere dair temel terimlerin açıklamalarını bilir.	2	3	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1
DK3. İslam hukuk kültüründe Şeri hükümlerin nasıl çıkartıldığını değerlendirir.	2	4	3	2	1	1	1	3	1	3	1	1	1
DK4. Dini konulara dair görüş ve değerlendirmelerin bilimsel bir değeri olup olmadığı hakkında bir nosyon kazanır.	1	2	4	2	1	3	1	2	1	2	1	1	1
DK5. Günümüzde karşılaşılan fıkıh problemlerinin çözümünü tartışır, bilimsel bilgi ve çözüm üretebilecek bir metodolojiyi ortaya koyar.	1	1	4	1	1	1	1	4	1	3	1	1	1
DK6. Kuranı Kerim ve Sünnetten hüküm çıkartmada kullanabilecek yeni geliştirilen metotların bilimsel bir değeri haiz olup olmadığını analiz eder.	3	2	3	3	1	1	1	2	1	3	1	1	1

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek